

विरामी परेको मेरो गाउँ

स्नेहा , हार्दिकता , प्रेमको स्रोत मेरो गाउँ । त्यहि गाउँ जहाँ मेरी ममतामयी आमा हुनुहुन्छ । त्यहि गाउँ जहाँबाट मेरो सुरुवात भयो , त्यहि गाउँ जुन सुन्दरताको अर्को नाउ हो , त्यहि गाउँ जुन सहयोग र भाइचाराको अर्को नाउ हो । हो म त्यहि गाउँको मान्छे हो जहाँ मेरी आमा छिन , जहाँ सुख दुखमा साथ दिने मेरा साथी छन् , जहाँ खाचो पर्दा हात फैलाउने छिमेकि छन । हो त्यहि गाउँ अहिले विरामी परेको छ ।

समय संग बग्दै जादा मेरो गाउँका युवाहरु पनि बग्दै गए। कोहीलाई देश बाहिर नै बगायो भने कोहि सहर तिर बगायो। हुनत कोहीलाई रहरले बगाको भने हैन । कोहि घरको २ छक तान्न बगे भने कोहि राम्रो शिक्षाको लागि बगे। त्यहि वाढीमा परि मेरो गाउँ विरामी भयो। कसैको बुढेसकालको लौरो नै बगायो भने कसैको मानो रोपी मुरी फलाउने हातगोडा बगायो। त्यहि सुन्दर खेतवारी जहाँ मानो रोपी मुरी फलाउने गरिन्थियो आज समयले घडेरी बनायो ।

बाँसको भ्यांगमा सोरमा सोर मिलाउदै गुनगुनाउने चराहरुको आवाजले बिउभाने म अहिले मोबाइलको अलरामले बानि बसेको छ। विहान विहानआ मेरो निन्द्रा खराब गरि कराउने भोकाएर बाखा भैसीको आवाज आज नसुन्दा सुनो लाग्न लागेको छ। कुनैबेला घरै पिछ्छे २ ओटा भैसी हुने गर्दथे। एउटा बर्खालाई हुन्थियो भने एउटा हिउदलाई हुन्थियो। सबैका घरमा बाह्रै मास दुध टुट्ने थिएन । तिर्खा लाग्दा चिसो महि खाने बानि थियो । बारी भरि तरकाली हुन्थियो। घरमै फलाएको तरकाली खाइन्थियो । सबै निरोगी हुन्थिय । तर आज त्यहि बारी बाजो छ । आभ्र तिनै तरकाली फलाउने हात , दुध दुने हात , प्रदेशमा दात र गिजा दुख्ने गरि बर्गर र पिजा खान बाध्य छन्। रहर त उनीहरुको पनि ढिडो र साग , दुध , दहि महि , घीउ सर्याप्प पार्ने नै थियो । भैसीको मल हाली फलेका तरकाली खाने मेरो गाउँ आभा हाट बजारको प्रतिक्षामा बसेको हुन्छ। ठेकी भरि महि र बाल्टी भरि दुध हुने मेरो गाउँ आभा डेरी घाउछ। सबैका घर भकारी भरि वर्ष दिनलाई खान पुग्ने धान हुन्थिए । आज नत त्यो भकारी छ नत वर्ष दिनलाई पुग्ने धान नै । छन् त सृफ बासमती नाम दिई बेचिने मोटा चामलका बोरा। टन्न खेत भरि तोरी छरेको हुन्थियो। प्रशस्तै तेल हुन्थियो। भैसी हुन्थियो घिउ हुन्थियो । भातमा घिउ राखी खाइन्थियो नत कसैलाई ग्यास्टिक भन्ने थाहा थियो नत कसैलाई थियो नै ।

आज निस्लोट छ मेरो गाउँ । थकित छ प्रदेशको बाटो हेर्दै बस्ने गोरेटो। चर्किएको आफ्नो शरीरमा मलम लाउने मान्छेको खोजीमा छन् खेतवारी । गित सुनाउन आतुर छन् बासका चराहरु। अनि कुरेर बसेका छन् प्रदेशलाई तिनै बूढा वा आमा जसले हड्डी खियाएर लाएक बानाका थिए। त्यो नाझो भकारी आभ्र त्यहि मान्छे को खोजीमा जसले पेट भर्ने गरि धान राखि दिन्थियो। तिर्खाएको छ त्यो ठेकी जसमा निम्थई महि भरिन्थियो।

आखामा आसुका ढिका खसाल्दै प्रदेशको छोरो अब कहिले वा को बुढेसकालको लौरो बन्ला ? , विहान उठी घास दाउरा गरि घर फर्किसी सिलौतोमा पिसिएको गोलभेडाको चटनी संग भात खाइन्थियो , अब त्यसरी सिलौतोमा पिसिएको चटनी कहिले खाइएला ? गाउँमा विहे, पुजा केहि हुन लागेको भए सबै साथीभाई संगै पात टिप्न जंगल गैन्थियो। अर्नी सोरुप कसैले रोटि लान्थीय त् कसैले पुरी , दिन भरिको थकान लाइ भुली हासी रमाई सबैले खाइन्थियो , अब त्यो दिन कहिले आउला ? गाउँमा अब त्यो दिन कहिले आउला ? जब सबै साथीहरु गोठालो गैन्थियोखा र रमाउदै खेलहरु खेल्थियो अनि भैसीले बालि नाली खाएर गालि खाइन्थियो ।

आज सुनसान जस्तै छ मेरो गाउँ । कोहि सहर पसे कोहो अरब पसे अनि महिला र बूढापाका गाउँ धानेर बसे। गाउँमा मर्दा लास उठाउने मान्छे छैनन्। उबेला गरिवी त थियो तर गाउँ नै रमाइलो थियो। यसैगरी चलिरहेको छ मेरो विरामी गाउँ।

सुरज आचार्य

वाणगंगा-५ कपिलबस्तु